

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 kwietnia 2021 r.

w Warszawie

sprawy K. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o dodatek pielęgnacyjny

na skutek odwołania K. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 13 maja 2020r. znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że wznawia wypłatę dodatku pielęgnacyjnego od dnia przyznania prawa do tego świadczenia.

UZASADNIENIE

W dniu 4 czerwca 2020 r. **K. J.** złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 13 maja 2020 r. znak: (...) zawieszającej wypłatę dodatku pielęgnacyjnego z powodu osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, wnosząc o jej zmianę i wypłacenie ww. dodatku. Odwołująca zarzuciła organowi rentowemu bezpodstawne zawieszenie wypłaty dodatku pielęgnacyjnego, wskazując, że zgodnie z art. 104 ust. 7 ustawy emerytalnej uzyskanie przychodu w wysokości 130% przeciętnego wynagrodzenia powoduje zawieszenie prawa do renty, a nie pozbawienie praw do tego świadczenia. Skoro zatem mimo zawieszenia prawa do renty nie została pozbawiona prawa do tego świadczenia, to w jej ocenie ZUS nie powinien zawieszać jej prawa do dodatku pielęgnacyjnego i powinien wypłacać go nadal. Powołał się przy tym na wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27 kwietnia 2011 r. sygn. akt III AUa 666/10, gdzie wskazano, że zawieszenie prawa do renty nie powoduje zawieszenia prawa do dodatku pielęgnacyjnego (odwołanie k. 3-6 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 16 czerwca 2020 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.** wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu. Wskazał, że wypłata dodatku pielęgnacyjnego została zawieszona z uwagi na zawieszenie prawa do emerytury (odpowiedź na odwołanie k. 8 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczonej K. J. przysługuje prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Świadczenie jest wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.. Jednocześnie odwołująca jest zatrudniona w Ośrodku Pomocy Społecznej Dzielnicy W. (...) W. na podstawie umowy o pracę od 1 września 2016 r.

Z powyższego tytułu w 2019 roku odwołująca uzyskała przychód w łącznej wysokości 67.655,71 zł brutto (48.842,18 zł netto) (akta rentowe – okoliczności bezsporne).

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2019 r. znak: (...) (...) Oddział w S. zawiesił wypłatę świadczenia z powodu osiągnięcia przez odwołującą przychodu w kwocie 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (decyzja ZUS z 01.04.2019 r. k. 324 a.r.).

W dniu 31 stycznia 2020 r. ubezpieczona zgłosiła się do (...) Oddział w S. z wnioskiem o świadczenie uzupełniające. W toku postępowania organ rentowy ustalił, że ubezpieczona jest niezdolna do samodzielnej egzystencji do 28 lutego 2022 r., przy czym niezdolność ta istniała w dniu 1 stycznia 2020 r. W oparciu o powyższe ustalenie, (...) Oddział w S. decyzją z dnia 13 maja 2020 r. znak: (...) przyznał ubezpieczonej świadczenie uzupełniające w kwocie 350,28 zł miesięcznie. Jednocześnie, odrębną decyzją wydaną w tym dniu, organ rentowy przyznał odwołującej prawo do dodatku pielęgnacyjnego w kwocie 222,01 zł od 1 stycznia 2020 r. (229,10 zł po waloryzacji od 1 marca 2020 r.) do 28 lutego 2022 r. Jednocześnie organ rentowy stwierdził, że wypłata dodatku pielęgnacyjnego jest zawieszona z powodu osiągnięcia przez odwołującą przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (wniosek k. 1-3 a.r., orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 6 a.r., decyzje ZUS z 13.05.2020 r. k. 9 i nast. a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującej. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie było zasadne.

Spór w niniejszej sprawie koncentrował się na rozważeniu, czy organ rentowy zasadnie zawiesił wypłatę przyznanego odwołującej dodatku pielęgnacyjnego z uwagi na przekroczenie przewidzianego w ustawie emerytalnej przychodu rocznego. Po rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy podzielił stanowisko odwołującej, zgodnie z którym zawieszenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie powoduje zawieszenia prawa do dodatku pielęgnacyjnego.

Zgodnie art. 75 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 291) dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty, jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia, z zastrzeżeniem ust. 4. Treść powyższego przepisu wyraźnie wskazuje, że podstawowym warunkiem uzyskania świadczenia w postaci dodatku pielęgnacyjnego – oprócz legitymowania się statusem osoby całkowicie niezdolnej do pracy oraz samodzielnej egzystencji – jest posiadanie uprawnienia do emerytury lub renty.

Z powyższego związku nie sposób jednak wywodzić, by dodatek pielęgnacyjny ulegał zawieszeniu w przypadku zawieszenia prawa do emerytury lub renty. Zgodnie z art. 3 ustawy emerytalnej świadczenia określone w tej ustawie obejmują emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, w tym rentę szkoleniową, rentę rodzinną, dodatek pielęgnacyjny, dodatek do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej oraz zasiłek pogrzebowy. Z kolei w Rozdział 2 ustawy o emeryturach i rentach, zatytułowanym „Zawieszanie lub zmniejszanie świadczeń” stanowi, że prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu (art. 103 ust. 1). W myśl art. 104 ust. 7 ww. ustawy prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130% przeciętnego miesięcznego

wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Sąd Okręgowy podziela ocenę, że cytowane wyżej przepisy art. 103 i następne odnoszą się do konkretnej kategorii świadczeń. Sformułowanie „prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu” wskazuje,

że ustawodawca w Rozdziale 2 zawarł regulacje dotyczące tych właśnie wybranych świadczeń. W konsekwencji błędnym jest odczytywanie pojęcia świadczenie jako odnoszące się do dodatku pielęgnacyjnego, skoro ustawodawca w pierwszym z artykułów zawęził zakres normatywny rozdziału II tylko do emerytur i rent.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego

z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 405/07, w którym stwierdzono, że zawarte w art. 104 ust. 7 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych sformułowanie o zawieszeniu prawa do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej

niż 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie oznacza pozbawienia (nawet przejściowo) uprawnienia do tego świadczenia, a jedynie de facto wstrzymanie jego wypłaty na pewien czas. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu powyższego orzeczenia nie można stwierdzić, że pozbawienie prawa do świadczenia rehabilitacyjnego osoby, której prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (jego wypłata) zostało zawieszona z powodu osiągnięcia dodatkowych przychodów, pozostaje w sprzeczności

z celem, któremu służyć ma to świadczenie, a polegającym na zabezpieczeniu bytu materialnego przez czas niezbędny do odzyskania zdolności do pracy. Ubezpieczony w takiej sytuacji ma bowiem zapewnione środki utrzymania przynajmniej takie, jakie by uzyskał, pobierając wyłącznie rentę przez cały rok kalendarzowy (zob. wyrok Sądu Najwyższego

z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 405/07).

W ocenie Sądu Okręgowego należy również zwrócić uwagę, że zawieszenie prawa

do emerytury lub renty nie skutkuje pozbawieniem ubezpieczonego prawa do tego świadczenia, lecz jedynie do jego ograniczenia poprzez brak jego wypłaty. W tym stanie rzeczy osoba której przyznano prawo do emerytury lub renty, którego wypłata została następnie zawieszona,

w dalszym ciągu jest osobą uprawnioną do emerytury lub renty zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy emerytalnej, a w konsekwencji spełnia jedną z podstawowych przesłanek by uzyskać prawo

do dodatku pielęgnacyjnego. W treści tego przepisu ustawodawca posługuje się pojęciem „osoby uprawnionej” do renty z tytułu niezdolności do pracy, które nie jest tożsame z pojęciem „osoby pobierającej” aktualnie takie świadczenie. Zgodnie z art. 100 ust. 1 emerytalnej, prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Ustalenie prawa do świadczenia wymaga jednakże deklaratywnej decyzji organu rentowego indywidualizującej to prawo (art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), wydawanej na wniosek osoby zainteresowanej (art. 116 ust. 1 ustawy rentowej). Uprawnionym do renty z tytułu niezdolności do pracy

w rozumieniu przepisów ubezpieczeniowych jest zatem ten, kto spełnił wymagane ustawą warunki, co zostało potwierdzone decyzją organu rentowego, wydaną na wniosek osoby zainteresowanej (por.. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2011 r.,

III AUa 666/10).

Nie budzi zatem wątpliwości, że odwołująca K. J. spełnia warunki uprawniające ją do renty z tytułu niezdolności do pracy, skoro prawo do przedmiotowego świadczenia bezspornie jej przysługiwało jeszcze przed wydaniem skarżonej decyzji. Jest więc osobą uprawnioną do renty z tytułu niezdolności do pracy w myśl art. 75 ust. 1 ustawy

o emeryturach i rentach. Na powyższe nie ma wpływu powołana przez organ rentowy okoliczność zawieszenia wypłaty renty na mocy decyzji z 1 kwietnia 2019 r. w związku przekroczeniem przewidzianego w ustawie przychodu. Zawarte w art. 104 ust. 7 ww. ustawy

o sformułowanie o zawieszeniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie oznacza bowiem pozbawienia (nawet przejściowo) uprawnienia do tego świadczenia.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie ubezpieczonej jako zasadne, w konsekwencji czego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił skarżoną decyzję i orzekając co do istoty sprawy wznowił wypłatę dodatku pielęgnacyjnego od dnia przyznania prawa do tego świadczenia, tj. od 1 stycznia 2020 r.